

Uanmeldt tilsyn ved Saustrup, tlf. 7847 6750
Afdeling Gl. Saustrup

Udført af Bunk & Elkjær:
Vivian Elkjær og Ruth Bunk
den 13. oktober 2011

Dato 26-10-2011

Ellen Brunebjerg

Tel. +45 7841 0192

Ellen.Brunebjerg@stab.rm.dk

1-51-73-21-07

Indledning og formalia

Saustrup er et bo- og beskæftigelsestilbud for voksne mennesker med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, som har brug for et længerevarende eller varigt ophold og støtte til at vedligeholde og træne færdigheder for at fungere i hverdagen. Saustrup har tre afdelinger: Ny Saustrup med 14 pladser i henhold til Lov om Almen-nyttige Boliger og ydelser i henhold til Lov om Social Service (SEL) §§ 83-85, Gl. Saustrup med seks pladser i henhold til SEL §§ 107 og 108 samt Naturværkstedet normeret til 20 pladser i henhold til SEL §§ 103 og 104. Projektafdelingen er nedlagt.

Side 1

Forinden tilsynsbesøget forberedte tilsynet sig ved hjælp af rapporten fra det seneste anmeldte tilsyn, den udarbejdede handleplan, kopi af ansøgning om tilladelse til anvendelse af alarmsystemer og kopi af to indberetninger om magtanvendelse samt hjemmesiden og Tilbudsportalen. Under tilsynsbesøget blev der udleveret retningslinjer for brugerinddragelse på Saustrup. Ligeledes gennemgik tilsynet to beboeres journaler i Bosted System under tilsynsbesøget.

Dette uanmeldte tilsyn var på Gl. Saustrup og havde fokus på:

- Opfølgning på relevante anbefalinger og opmærksomhedspunkter fra tidligere tilsyn
- Status på organisatoriske udfordringer samt
- Kommunikation og brugerinddragelse samt magtanvendelse og medicin håndtering.

Deltagere i tilsynet

Ledelsen:

- Forstander Poul Erik Hansen

Medarbejdere:

- Pædagogmedhjælper

Navnet er kendt af tilsynskonsulenterne, men udelades i rapporten.

Gennemgang af individuel plan:

- Kvinde, født 1988, beboer siden juli 2010

- Kvide, født 1990, beboer siden juni 2010

Navnene er kendte af tilsynskonsulenterne, men udelades i rapporten.

Program

Tilsynet foregik i tidsrummet kl. 10 til 13. Der blev gennemført interviews med forstander og medarbejder sammen. Rundvisningen var ved medarbejderen i afdeling Gl. Saustrup.

Tilsynets samlede vurdering

Afdeling Gl. Saustrup har ingen ledige pladser, og der gives indtryk af, at beboerne trives ved at bo sammen. Medarbejderne og ledelsen er optaget af nye organisatoriske ændringer, som træder i kraft ved årsskiftet. Det forventes ikke, at de organisatoriske ændringer får betydning for afdelingerne i hverdagen.

Medarbejderne på Gl. Saustrup arbejder på at definere og implementere fokus på kommunikation generelt, og individuelt ud fra den enkeltes ressourcer og barrierer. Det vurderes at tid og respekt for den enkelte er med til at sikre, at kommunikation får sammenhæng med brugerinddragelse, og dermed bidrager til at udvikle den enkeltes mulighed for selvstændighed og opnåelse af tryghed samt oplevelse af selvværd.

Tilbuddet har igennem hele året haft væsentligt fokus på brugerinddragelse gennem et nationalt udviklingsprojekt gennem JYFE; "Indflydelse på eget liv". Der er udarbejdet retningslinjer for brugerinddragelse, som på nuanceret vis inddrager beboerne i at udvikle brugerinddragelse og sikre muligheden for selvstændiggørelse med henblik på at styrke selvværdet hos den enkelte.

Gennemgang af to tilfældige beboers individuelle handleplaner i Bosted System viser mangler i arbejdet med at dokumentere indsatsen konkret i forhold til formulering af mål og delmål. Dette gør sig gældende generelt og i forhold til dette tilsyns fokus på kommunikation og brugerinddragelse. Tilsynet anbefaler derfor fortsat fokus på dokumentation af mål og delmål i Bosted System.

Det er tilsynets vurdering, at medarbejderne har kendskab til bekendtgørelsen om magtandvendelse og kender tilbuddets interne retningslinjer for håndtering af konfliktsituationer. Medarbejdernes brede fokus på kommunikation er et væsentligt element, ligesom brugerinddragelse og respekt for individet har betydning for håndteringen af konflikter. Det individuelle fokus på brugerinddragelse på fælles niveau bidrager endvidere til at minimere mobning og krænkende adfærd blandt beboerne og i samspillet med medarbejderne.

Instruksen for medicinhåndtering er under revidering igen. Tilsynet gør opmærksom på, at instruksen også skal tage stilling til ansvar og kompetencefordeling, hvilket skal indarbejdes.

Tilsynskonsulenterne ser følgende opmærksomhedspunkter

- Medicinhåndtering: Den udarbejdede instruks er under revidering, og tilsynet gør opmærksom på, at kompetencer og ansvar skal indarbejdes sammen med registrering

af utilsigtede hændelser for at leve op til Sundhedsstyrelsens vejledning af den 30. juni 2006.

Opfølgning fra sidste tilsyn

Seneste tilsyn var anmeldt og fandt sted på afdeling Ny Saustrup den 11. januar 2011.

Der var følgende opmærksomhedspunkt i tilsynsrapporten:

- Tilbuddet bør udfærdige ny medicininstruks, som er i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens vejledning om ordination og håndtering af lægemidler af den 30. juni 2006.

Der er udarbejdet en skriftlig handleplan for opmærksomhedspunktet den 24. januar 2011. Handleplanen redegør for revidering af tilbuddets medicininstruks. Der henvises til afsnittet i nærværende rapport, hvor medicininstruksen med mere er gennemgået.

Foruden opmærksomhedspunktet anbefalede tilsynet, at arbejdet med mål og delmål prioriteres højt, således at disse bliver styrende og aktive redskaber i indsatsen overfor beboerne. Medarbejderen oplever, at der i praksis arbejdes med mål og delmål for indsatsen i mange forskellige sammenhænge. Gennemgang af Bosted System dokumenterer dog ikke dette, og tilsynet anbefaler derfor fortsat, at der prioriteres fokus på at dokumentere mål og delmål i Bosted System.

Tilsynsrapporten fra det anmeldte tilsyn er ikke tilgængelig på tilbuddets hjemmeside, men den er tilgængelig på Tilbudsportalen.

Status på organisatoriske udfordringer

Aktuelt bor der tre kvinder og tre mænd i alderen 19 til 31 år på Gl. Saustrup. Målgruppen beskrives som homogen på tværs af afdelingerne, og der er derfor mulighed for at skabe relationer for beboerne på tværs af afdelingerne. Der er ikke ledige pladser, og heller ikke udsigt til ledige pladser.

Saustrup er optaget af en ny fremtidig organisering, der medfører et tættere samarbejde i et nyoprettet center, Center for Komplekse Handicap (CKH). Forstander har sagt sin stilling op pr. 31. december 2011. Ledelsen oplever, at medarbejderne identificerer sig med Saustrup og er usikre på, hvilke muligheder den nye organisering medfører, men hovedparten ser nye muligheder for blandt andet kompetenceudvikling i et bredere samarbejde med andre tilbud, der tilsvarende leverer en specialiseret ydelse. Afdelingslederniveauet forventes at komme til at mærke de største forandringer i forhold til samarbejdet med den overordnede ledelse, derudover ændres flere administrative strukturer. Udgangspunktet er at afdelingslederne fortsætter som hidtil, men at stedfortræder bliver det beslutningsmæssige bindeled til den overordnede ledelse.

Saustrup har afholdt temadag om fusionen sammen med den nye leder, som også bliver leder for to andre tilsvarende botilbud, og en udviklingskonsulent. Overleveringsprocessen er påbegyndt og forløber frem til årsskiftet.

Den generelle faglige indsats

Gl. Saustrup tilbyder en indsats med individuel støtte tilpasset den enkeltes ressourcer, ønsker og behov med henblik på at give mulighed for en så aktiv og positiv hverdag som muligt. Saustrup benævner det selv "individuel livskvalitet i store mængder". Beboerne har foruden udviklingshæmning tillige ofte en psykiatrisk diagnose.

Efter en gennemgående reovering blev Gl. Saustrup taget i brug igen i juni 2011. Tidligere beboere fra huset flyttede til Ny Saustrup, og de seks boliger i afdelingen blev visiteret til nye beboere. Der er ansat otte faste medarbejdere i afdelingen; seks pædagoger, en ergoterapeut og en pædagogmedhjælper.

Kommunikation

Alle beboere på Gl. Saustrup har verbalt sprog, men kommunikerer meget forskelligt ud fra deres kognitive funktionsniveau. Medarbejderne har fokus på at forstå beboernes kommunikationsniveau individuelt og vægter at sikre beboerne tid til kommunikation generelt. Beboernes kommunikative ressourcer og barriere afdækkes i beboerens individuelle plan i samarbejde med den tildelte kontaktperson; enkelte har to kontaktpersoner. Tilsynet gennemgik to individuelle planer i Bosted System, hvor kommunikation fremgik med en overskrift.

Medarbejderen oplyser, at de pårørende inddrages aktivt i afdækningen af beboernes ressourcer og barrierer generelt og i forhold til kommunikation. Medarbejderen og ledelsen oplever, at de pårørende giver brugbare oplysninger om for eksempel handlingsmønstre i affektsituationer, og de pårørende inddrages derfor løbende, efterhånden som medarbejderne opnår mere og større indsigt i beboernes situation, individuelle evner og behov. De pårørendes oplysninger i relation til kommunikation betragtes som de mest valide oplysning suppleret af de afdækninger, der foreligger på beboernes funktionsniveau.

Kommunikation suppleres af hjælperedskaber, for eksempel fotografier, Tegn Til Tale og andre individuelle hjælperedskaber. Derudover tolker medarbejderne sindstilstande og individuelle udtryksformer. At fremme den enkeltes evner og muligheder for selvstændig kommunikation fordrer, at der er et indgående kendskab til den enkelte. En beboer siger for eksempel ja, men mener nej. En anden kommunikerer med fantasibilleder og taler i papegøjesprog, der nødvendigvis gør en dybere indsigt for at forstå, hvilket niveau den enkelte reelt fungerer på.

Medarbejderne holder møde hver 14. dag omkring beboerne og sørger for at udveksle viden om beboerne og deres individuelle udvikling. Der gives et eksempel på en beboer, der har udviklet tryghed i kommunikationen og derfor har udviklet sig positivt i denne sammenhæng, hvilket afspejler sig i selvværdet for beboeren. En af de afgørende faktorer for vedkommendes udvikling har været tid samt opdeling af mål i delmål i handleplansarbejdet med henblik på at øge den enkeltes selvstændighed.

Ledelsen betoner, at medarbejderne skal være ydmyge overfor at være vigtige i beboernes liv, idet det omvendt betyder, at beboerne også skal være vigtige i medarbejdernes liv. Medarbejderne skal kunne rumme beboernes særlige adfærd og derved bruge sig selv verbalt og non-

verbalt i indsatsen med henblik på blandt andet at bruge kommunikation i forskellige pædagogiske situationer, herunder konflikthåndtering.

Der er ikke udarbejdet en lokal tilføjelse om kommunikation til Den Danske Kvalitetsmodel på Socialområdet (DKM).

Brugerinddragelse

Saustrup har udarbejdet fælles retningslinjer for brugerinddragelse gældende fra januar 2011. Retningslinjerne udspringer af et JYFE-projekt om brugerinddragelse, som omtales nedenfor. Endvidere er der beskrevet proces og virkemidler i forhold til brugerinddragelse, og i tillæg hertil er der lavet et interviewschema, som afspejler områder med selvbestemmelse, indflydelse og ønsker til selvbestemmelse.

På individniveau angiver medarbejderen, at brugerinddragelse blandt andet sikres gennem samarbejdet omkring den individuelle plan. Tilsynet har gennemgået to individuelle planer i Bosted System. I de to planer indgik brugerinddragelse ikke som et særskilt punkt.

På fælles niveau har botilbuddet deltaget i et nationalt udviklingsprojekt, "Indflydelse på eget liv", hvor beboere og medarbejdere i samarbejde har sat fokus på begreberne inddragelse og medbestemmelse. Resultatet opleves på beboermøderne, som afholdes hver 14. dag, hvor de demokratiske processer er blevet tydeligere for både beboere og medarbejdere.

På GI. Saustrup spiser fem af beboerne sammen med to medarbejdere. Den sidste beboer har fællesskab med en gruppe beboere fra Ny Saustrup. Fælles ting af interesse for alle drøftes i forbindelse med måltiderne, for eksempel ønsker til aktiviteter og lignende. Medarbejderne gør opmærksom på, at private og individuelle ting ikke drøftes i fællesskabet, men under fire øjne, idet det er en værdi for medarbejderne at respektere den enkelte beboers individuelle ønsker og behov. Funktionsniveauerne er så forskellige, at beboere med bedre verbalt sprog nemt kommer til at overtage for beboere, der kommunikerer mindre verbalt velfungerende. I mødesammenhænge har beboerne meget forskellige kommunikationsformer, og medarbejderne har vurderet, at dette tilgodeses bedst i uformelle sammenhænge, som for eksempel omkring måltider.

Saustrup har deltaget i en regional brugertilfredshedsundersøgelse. Medarbejder og ledelse tror, at beboerne oplever, at de har indflydelse og at det er dem, der bestemmer, idet beboerne er blevet mere bevidste om deres individuelle behov og måske særligt bevidste om de ting, som de ikke ønsker og som de siger fra overfor. Trygheden vurderes at være alt afgørende for dette, idet trygheden bidrager til at beboerne tør sige fra.

Pårørende inviteres til fest cirka to gange om året. Der er ikke etableret et brugerpåråderåd, og der er ikke etableret formelle grupper, som sikrer brugerinddragelse på organisatorisk niveau. Der er dog en støttegruppe, som blandt andet arbejder på at skaffe økonomiske midler til udvalgte ting til Saustrup og arrangere fælles aktiviteter for alle. Der er stor opbakning til aktiviteterne, der også åbner Saustrup op for lokalmiljøet.

Magtanvendelse

Holstebro Kommune har givet tilladelse til anvendelse af alarm jf. SEL § 125 for én beboer i Gl. Saustrup i foreløbigt otte måneder. Alarmen aktiveres, hvis beboeren forlader sin lejlighed om natten. Der er daglige registreringer på denne beboer med henvisning til tilladelsen, og Gl. Saustrup har udarbejdet en handleplan for indsatsen i forhold til at imødekomme, at beboeren forlader Saustrup om natten. På Saustrup er der to sovende nattevagter, en i henholdsvis Ny og Gl. Saustrup, hvilket vurderes at give den fornødne tryghed. Den ene nattevagt sover tættere på beboeren, end da der blev søgt om alarmen, hvilket har minimeret problemet.

En anden beboer, som er fraflyttet den 1. august 2011 havde også tilladelse til anvendelse af alarm, hvorfor der i indeværende år ligeledes er foretaget registreringer på denne beboer. Derudover har der ikke været behov for akut magtanvendelse i 2011.

Medarbejderne arbejder aktivt med kommunikation og pædagogik i håndteringen af konflikter. Det dybe kendskab til beboerne medvirker til konflikthåndtering, der bevirker at magtanvendelser helt kan undgås. Som supplement til konflikthåndteringen vægter ledelsen, at medarbejderne kender sig selv og reagerer bevidst konfliktnedtrappende i situationer, som ellers kan virke konfliktoptrappende, for eksempel i situationer, hvor en medarbejder føler sig truet af beboere i forskellige sammenhænge. Der er gennemført kursusaktivitet med henblik på at styrke medarbejdernes håndtering af konfliktsituationer med særlig vægtning af medarbejdernes viden om deres egen reaktion i de forskellige situationer.

Ledelse og medarbejder er enige om, at akutte magtanvendelser ikke anvendes, hvis det kan undgås – så hellere få ødelagt diverse materielle ting. Der beskrives en stor åbenhed i medarbejdergruppen overfor medarbejdernes følelsesmæssige dilemmaer i forholdet til beboerne. Medarbejderne bytter gerne opgaver indbyrdes og beskytter hinanden ved at tage over for hinanden i pressede situationer. Medarbejderen oplever, at der er en høj grad af åbenhed i medarbejdergruppen, og at det er helt legalt at spørge ind til hinanden og foreslå at bytte opgaver om nødvendigt. Tilsvarende vurderes beboerne at være selektive overfor medarbejderne, og der er en oplevelse af, at de bruger medarbejderne forskelligt afhængig af situationen, og at der kan være forskellige oplevelser af, om medarbejderne vælges til eller fra i samspillet.

Det er tilsynets vurdering, at medarbejderne har kendskab til bekendtgørelsen om magtanvendelse og kender tilbuddets interne retningslinjer for håndtering af konfliktsituationer. Tilbuddets brede fokus på kommunikation er et væsentligt element, ligesom brugerinddragelse og respekt for individet har betydning for håndteringen af konflikter. Det individuelle fokus på brugerinddragelse på fælles niveau bidrager endvidere til at minimere mobning og krænkende adfærd blandt beboerne og i samspillet med medarbejderne.

De Sundhedsmæssige rammer

Medicinhåndtering

Medicin opbevares i et aflåst skab på medarbejdernes kontor på Gl. Saustrup. En pædagog med medicinkursus doserer medicin på kontoret for alle beboerne for en periode. Beboerne får deres medicin individuelt og på den måde, som passer bedst for den enkelte beboer. Medicinmodulet i Bosted System er ikke taget i brug. Der er ikke udarbejdet andre medicinskemaer end dem på doseringsæsken, og der afkrydses ikke ved udlevering af dosis, hvilket bør ske.

Der er udarbejdet en fælles medicininstruks, som gælder for både Ny og Gl. Saustrup, som er fremsendt til tilsynet sammen med handleplanen fra det seneste anmeldte tilsyn. Instruksen er under revidering igen, idet der er kommet ændringer i forhold til registrering af utilsigtede hændelser i en fælles elektronisk database. Tilsynet henstiller til, at instruksen også revideres i forhold til ansvar og kompetencer; hvordan der tages imod en ordination, hvem der har ansvaret for at dosere, og hvilken rolle de øvrige medarbejdere har. Ligeledes at der sikres dokumentation ved udlevering af dosis.

Det oplyses, at Oligofreniteamet regulerer psykofarmaka i forhold til to beboere på Gl. Saustrup.

Andre forhold

Hjemmesiden og Tilbudsportalen fremtræder med relevante og opdaterede oplysninger.